

UT 6. ORGANITZACIÓ I PLANIFICACIÓ D'ACTIVITATS LÚDIQUES EN L'ÀMBIT NO FORMAL

EL JOC I LA SEVA METODOLOGIA

ÍNDEX

1. L'EDUCACIÓ DEL TEMPS LLIURE EN L'ÀMBIT NO FORMAL
2. EL LLEURE INCLUSIU
3. PLANIFICACIÓ DE PROJECTES
4. L'OFERTA LÚDICA EN L'ÀMBIT NO FORMAL

1. L'EDUCACIÓ DEL TEMPS LLIURE EN L'ÀMBIT NO FORMAL

Què és l'educació no formal?

— — —

Definició: L'educació no formal són activitats educatives organitzades fora de l'escola tradicional. Aquestes activitats són planificades per a l'ensenyament, però no segueixen els requisits del sistema escolar.

Exemples de llocs:

- Biblioteques
- Museus
- Ludoteques
- Campaments
- Escoles d'estiu

Objectiu: Activitats amb finalitats educatives però fora del sistema escolar.

Temps Lliure i Lleure

Temps Lliure:

- És el temps que queda lliure per als infants després de complir amb les seves obligacions escolars i familiars.
- Aquest temps no està marcat per l'escola ni per les tasques domèstiques.

Lleure:

- És el conjunt d'activitats que els infants realitzen durant el seu temps lliure.
- Són activitats que es fan voluntàriament i per plaer, sense pressió.
- **Exemples d'activitats de lleure:**
 - Jocs (esportius, de taula, de rol).
 - Lectura.
 - Manualitats.
 - Anar al parc o fer activitats a l'aire lliure.

Importància del Lleure en el Desenvolupament Infantil

Desenvolupament Integral:

- El temps de lleure és essencial per al desenvolupament emocional, social, físic i cognitiu dels infants.
- Ajuda als infants a conèixer-se millor, a relacionar-se amb altres infants i a crear les bases per a la seva vida adulta.

Contribució a:

- **Creativitat:** Jugar lliurement afavoreix la creativitat i la imaginació.
- **Autonomia i responsabilitat:** Aprendre a prendre decisions durant el temps de lleure (per exemple, decidir què jugar) ajuda a créixer com a persona.
- **Relacions socials:** El lleure promou les relacions amb els altres, afavorint la comunicació i el treball en equip.

Què és l'animació sociocultural?

— — —

Definició:

- L'animació sociocultural és un conjunt d'activitats educatives organitzades en el temps lliure.
- Es realitzen fora de l'escola tradicional, però tenen objectius pedagògics i educatius.

Objectius de l'animació sociocultural:

- **Fomentar la participació social:** A través d'activitats que impliquin a grups de persones (com jocs en grup o activitats culturals).
- **Desenvolupar valors socials** com la solidaritat, el respecte i la cooperació.
- **Millorar la qualitat de vida** dels infants a través d'activitats divertides i educatives.

Exemples d'activitats: Tallers de manualitats, jocs esportius, activitats artístiques (teatre, dansa), excursions o activitats en la natura.

Metodologia Participativa i Creativa

— — —

Metodologia Participativa:

- Els infants participen activament en la creació de les activitats.
- Es fomenta que els infants prenguin decisions sobre què volen fer, creant un ambient de confiança i autonomia.
- **Exemple:** Decidir en grup quin joc o activitat fer durant una sortida escolar.

Metodologia Creativa:

- Les activitats són dissenyades per afavorir la creativitat dels infants.
- A través de jocs, manualitats i altres activitats, els infants poden expressar-se lliurement.
- **Exemple:** Activitats d'art on els infants poden pintar, construir, i crear el que imaginant.

Objectiu: Ajudar els infants a aprendre mentre es diverteixen i interactuen amb altres, afavorint la seva creativitat i treball en equip.

Què és la pedagogia del lleure?

Definició: La pedagogia del lleure és una branca de la pedagogia que estudia com fer servir el temps lliure per educar els infants de manera positiva.

- **Objectiu:** Afavorir activitats de lleure que siguin creatives, educatives i que ajudin en el desenvolupament personal i social dels infants.

Exemple: Organitzar una activitat de jardineria on els infants no només aprenen sobre el medi ambient, sinó també treballen junts en equip i aprenen a ser responsables de les seves accions.

Influències en el Temps de Lleure

La Família:

- La família és una de les influències més importants sobre com els infants viuen el seu temps lliure.
- Les activitats familiars (com sortir a passejar, jugar junts o fer manualitats) tenen un gran impacte en el desenvolupament dels infants.
- **Exemple:** Una sortida en família a la muntanya pot afavorir el vincle familiar i el desenvolupament de l'autonomia dels infants.

Les Noves Tecnologies:

- Les pantalles (ordinadors, mòbils, videojocs) són una part del lleure modern, però cal vigilar-ne l'ús.
- Les noves tecnologies poden ser una eina educativa, però és important equilibrar-les amb altres tipus d'activitats.
- **Exemple:** Limitar el temps davant de la pantalla i combinar-ho amb activitats físiques o creatives (jocs a l'aire lliure, manualitats).

2. EL LLEURE INCLUSIU

El Lleure com a Dret Humà

— — —

Segons la Declaració Universal de Drets Humans de l'ONU, el lleure és un dret fonamental per a tothom.

Aquesta afirmació vol dir que: Ningú hauria de ser exclòs del lleure per raons com:

- Diversitat funcional.
- Gènere.
- Orientació sexual.
- Edat.
- Ètnia.

O qualsevol altra circumstància personal o social.

El Lleure i el Desenvolupament Infantil

1. **Afavoreix el desenvolupament integral infantil:**
 - Els infants aprenen a través de la diversió i els jocs.
2. **Contribueix al benestar físic i emocional:**
 - Fer activitats en el temps lliure ajuda a reduir l'estrès i millorar l'estat d'ànim.
3. **Proporciona satisfacció i diversió:**
 - Les activitats de lleure són una font de diversió i alegria.
4. **Fomenta l'intercanvi social:**
 - Els infants aprenen a relacionar-se amb altres, a compartir i a treballar en equip.
5. **Afavoreix l'autonomia:**
 - A través del joc, els infants aprenen a prendre decisions per ells mateixos.

Què és el Lleure Inclusiu?

Lleure inclusiu vol dir que **tots els infants**, independentment de les seves condicions físiques, mentals o socials, han de tenir les mateixes oportunitats de gaudir del lleure.

Objectiu: Garantir que ningú es quedi fora i que tothom pugui participar en les activitats de manera igualitària.

Exemple de lleure inclusiu: Si un infant amb discapacitat vol participar en un joc de grup, s'han de fer adaptacions perquè també pugui gaudir de l'activitat com la resta dels infants.

Beneficis del Lleure Inclusiu

El **lleure inclusiu** ajuda els infants a comprendre que **tots som iguals dins de les diferències**.

- **Valoració de les diferències:** Els infants aprenen a veure la diversitat com un valor positiu.
- **Respecte i tolerància:** Les activitats de lleure compartides fomenten el respecte i la tolerància envers les diferències.
- **Aprentatge:** El lleure inclusiu millora les habilitats socials, emocionals i educatives, ja que els infants aprenen de les diferents realitats dels altres.

Els Processos del Lleure Inclusiu

El lleure inclusiu es fonamenta en **dos processos principals**:

1. **Participació:** Tots els infants han de poder participar en les activitats sense exclusions.

2. **Equiparació d'oportunitats:** Assegurar que tots els infants tinguin les mateixes oportunitats per participar, independentment de les seves condicions.

Nivells d'Inclusió en el Lleure

La inclusió en el lleure es dona en **diferents nivells** per garantir que tothom pugui gaudir de les mateixes oportunitats. Aquests nivells són:

1. **Físic:**

- Inclou els elements que faciliten l'accés a l'espai de lleure per a tothom.
- **Exemples:** Rampes d'accés, espais adaptats per a persones amb mobilitat reduïda, materials accessibles.

2. **Comunicatiu:**

- Garantir l'accés a la informació i la senyalització per a tots.
- **Exemples:** Cartells amb pictogrames, senyalització clara, subtítols en vídeos i recursos audiovisuals.

3. **Social:**

- Facilitar la **participació plena** de tots els infants i que hi hagi una **relació social equitativa**.
- **Exemple:** Activitats que fomenten la inclusió i la interacció entre tots els infants, independentment de les seves diferències.

La Importància de la Participació

És fonamental que tots els infants, independentment de les seves característiques físiques, mentals o socials, **puguin participar en activitats compartides.**

- **Com aconseguir-ho?**
 - Crear espais accessibles.
 - Proporcionar recursos adaptats.
 - Organitzar activitats que respectin la diversitat i que incloguin tothom.

Adaptacions i Flexibilitat en el Lleure

— — —

- **Les intervencions inclusives** han de ser **flexibles i diverses** per poder adaptar-se a les necessitats de cada infant.
- **Exemple d'adaptació:** Si un infant té dificultats per veure, es poden adaptar les activitats amb materials en braille o recursos visuals per a tots.

Eliminar barreres

Per aconseguir un lleure realment inclusiu, cal **eliminar les barreres** que poden dificultar l'accés dels infants amb diversitat funcional.

- **Exemples de barreres a eliminar:**
 - **Físiques:** Com l'absència de rampes d'accés o equipaments adequats.
 - **Socials:** Prejudicis o actituds negatives envers la diversitat.
 - **Comunicatives:** Falta d'informació accessible o recursos adaptats per a tothom.